

Ympäristönsuojelun asioita tiedoksi

RAKYL 30.08.2023 § 126

Valmistelija Ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, puh. 044 417 4685, matti.rautiainen@savonlinna.fi, toimistosihteeri Pasi Turtiainen, puh. 044 417 4688, pasi.turtiainen@savonlinna.fi ja toimistosihteeri Tarja Säily, puh. 044 417 4688, tarja.saily@savonlinna.fi

Selostus

JÄTEASIAT

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto maaperän tutkimusraportista Kolmitähtikantie 1, Savonranta

Toimenpideraportti koskee 24.4.23 tehtyä PIMA-tutkimusta, jossa selvitettiin haitta-aineiden esiintymistä vuosina 1975 - 2020 toimineen polttoaineen jakeluaseman alueella kiinteistöillä RN:ot 740-579-4-140 sekä 740-579-4-334, joista jälkimmäinen on Savonlinnan kaupungin omistuksessa.

Tutkimusten toteutus ja johtopäätökset

Alueella on arvioitu olevan 5 - 6 säiliötä sekä yksi öljynerotuskaivo, jonka tarkastuskaivo jäi löytymättä. Ko. kaivon vesien johtamisesta ei ole tietoa (viemäroity vai johdettu maastoon). Kohteen maaperä koostuu hiekasta, siltistä ja savesta, mahdollinen kallio 4,5 - 6 m syvyydessä. Alueen lähin tärkeäksi luokiteltu pohjavesialue (Ryttyniemi) sijaitsee noin 3,5 km etäisyydellä, lähin vesialue (Sahalampi) noin 45 m etäisyydellä. Tutkitun alueen pintavedet on osittain viemäroity maaperään imeytettäväksi.

Tutkimuksessa tehtiin kairaukset 10 pisteessä 2,5 - 6 m syvyydelle, maaperänäytteitä otettiin maalajeittain ja niistä tutkittiin öljyhiilivetypitoisuuksia, bensiinijakeita, oksygenaatteja sekä TEX-yhdisteitä. Nämä ylittyivät kahdessa tutkimuspisteessä. Vesinäytteitä ei otettu, koska tarkastuskaivoa ei löytynyt.

Raportti päättyi johtopäätökseen, ettei kohteessa ole välitöntä kunnostustarvetta. Tosin rakenteiden ollessa paikallaan niiden alla olevia pitoisuuksia ei pystytä turvallisesti tutkimaan; poistoon tulisi varautua mahdollisten purkutöiden toteutuessa.

Raportin mukaan maanalaisten säiliöiden tyhjennyksestä ja kunnosta ei ole varmuutta, joten tutkimuksia niiden osalta suositellaan, jos kohdetta ei pureta.

Raportin mukaan kiinteistön nykyiselle käytölle ei ole maankäytön rajoitteita, mutta mikäli käyttötarkoitus muuttuu, tilanne tulee arvioida uudelleen.

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto

Tutkimus on pääosin toteutettu Suomessa yleisesti tunnetuin ja hyväksyttyin työtavoin ja -menetelmin. Esiselvitys olisi tullut tehdä kattavammin, selvittää esimerkiksi toiminta- ja omistushistoriaa, jolloin tutkimuspisteet olisi voitu kohdentaa tarkemmin. Nyt tutkimukseen liittyy epävarmuuksia eikä riittävällä tasolla ole selvitetty säiliöiden täyttöalueen

pilaantuneisuutta. Yhtään tutkimuspistettä ei sijoitu raportissa mainitun kiinteistön RN:o 740-579-4-334 alueelle vaan tutkimusalue on rajoittunut kiinteistön RN:o 740-579-4-140 alueelle. ELY:n mielestä tutkimus olisi tullut kohdentaa kaikille niille kiinteistöille, joilla huoltamotoimintaa on ollut, eli ainakin kiinteistöille RN:ot 740-579-4-440, 740-579-4-140 ja 740-579-4-334.

Myös puhdistusvastuuasioita olisi tullut selvittää tarkemmin. Ensisijaisesti vastuussa on toiminnanharjoittaja ja toissijaisesti kiinteistön nykyinen haltija ja joissain tapauksissa kunta.

Myös öljynerotuskaivon sijaintia ja vesien johtamista olisi tullut selvittää tarkemmin. Myöskään pohjaveden olemassaoloa, virtaussuuntia tai pilaantuneisuutta ei ole tutkittu. ELY:n mukaan se olisi ollut oleellista pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioinnin kannalta.

Suomessa on käytetty lyijyllistä bensiiniä vuoteen 1994 saakka, joten myös tetraetyylipitoisuudet olisi ollut aiheellista tutkia.

ELY-keskuksen näkemys on, ettei olemassa olevan tiedon perusteella voida antaa luotettavaa arviota alueen pilaantuneisuudesta ja kunnostustarpeesta, vaan lisätutkimuksia on suoritettava. Säiliöt ja rakenteet ovat jätelain mukaista jätettä, joista aiheutuu roskaantumista, jonka osalta kunta on toimivaltainen viranomainen.

Maaperän tilan tietojärjestelmään liittyvät seikat:

Kiinteistö RN:o 740-579-4-140; nykyinen merkintä ”*Arviointitarve*”, minkä takia kiinteistölle on merkitty ”*Toimenpidetarve*”. Maanrakennustoissa ja maankäytön muutoksissa tulee tämän takia ottaa ennalta yhteyttä valvontaviranomaiseen, Etelä-Savon ELY-keskukseen.

Kiinteistöjä RN:ot 740-579-4-440 ja 740-579-4-334 ei ole merkitty maaperän tilan tietojärjestelmään. Koska toiminta mahdollisesti on ulottunut myös niille, merkitään nämä kiinteistöt lajiin ”*Selvitystarve*” ja sen vuoksi myös ”*Toimenpidetarve*”. Maanrakennustoissa ja maankäytön muutoksissa tulee tämän takia ottaa ennalta yhteyttä valvontaviranomaiseen, Etelä-Savon ELY-keskukseen.

Maa-alueen luovuttajan tai vuokraajan on esitettävä uudelle omistajalle tai haltijalle käytettävissä olevat tiedot alueella harjoitetusta toiminnasta sekä jätteistä tai mahdollisista maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta aiheuttaneista tai aiheuttavista aineista sekä alueella tehdyistä tutkimuksista ja puhdistustoimenpiteistä.

VESIASIAT

Punkaharjun Myllyjoen vesistötarkkailun tulokset heinäkuulta 2023

Saimaan Vesi- ja ympäristötutkimus Oy on ottanut vesistöstä tarkkailunäytteitä 31.7.2023. Näytteiden analyysitulosten mukaan:

- Saarijärvi: happi: erinomainen, typpi: karu, fosfori, lievästi rehevä
- Myllyjoki: happi: erinomainen, typpi: karu, hygieeninen laatu: likaantunut
- Myllyjoen Jokela: muuten samankaltaista kuin edellisessä, mutta hygieeninen laatu parempi

- Niskalampi: muuten samankaltaista kuin edellisessä, mutta vain lievästi likaantunut
- Saunalahti: typpi: karu, fosfori: rehevä, hygieeninen laatu hyvä
- Jokelan laskuoja: typpi: rehevä, fosfori:erittäin rehevä, hygieeninen laatu likaantunut.

Punkaharjun Myllyjoen vesistötarkkailun yhteenveto vuodelta 2022 sekä pitkäaikaistarkkailun yhteenveto vuosilta 1990 - 2022

Saimaan Vesi- ja ympäristötutkimus Oy:n toimittaman vuosiyhteenvetoraportin mukaan vuonna 2022:

- Saarijärvi: happitilanne keskimäärin hyvä, fosforipitoisuudelta lievästi rehevää. Typpipitoisuus karulle vedelle ominainen. Hygieeninen laatu tutkituilta osin hyvä.
- Myllyjoki kalanviljelylaitoksen alapuolella: happitilanne keskimäärin erinomainen, fosforin osalta lievästi rehevä, typpipitoisuuden osalta karu. Hygieeninen laatu tutkituilta osin likaantunutta.
- Myllyjoki Jokela, Niskalampi: sekä typpi- että fosforipitoisuudet edellämainittua korkeammat, enterobakteeripitoisuus kasvoi Jokelalle asti mutta kääntyi laskuun Niskalammen havaintopaikalla.
- Jokelan laskuoja: typpipitoisuuden osalta rehevä, fosforipitoisuuden osalta erittäin rehevä. Hygieeniseltä laadulta vesi likaantunutta.

Veden laadun kehitys 1990 - 2022:

- Vesi on tummentunut humusaineiden vaikutuksesta koko tarkkailualueella, mikä johtuu mm. routa-ajan lyhenemisestä ja talviaikaisten valumien lisääntymisestä. Viime vuosina väriluku ja kemiallinen hapenkulutus ovat kääntyneet laskuun. Fosforipitoisuudet ovat alentuneet lähes koko tarkkailualueella. Heikoin veden laatu on Jokelan laskuojassa.

Savonlinnan lentoaseman ympäristövesistöjen tarkkailun tulokset elokuulta 2023

Eurofins Environment Testing Finland Oy on toimittanut lausunnon 2.8.2023 ottamistaan vesistönäytteistä (Kuhajärvi ja Pellojärvi), Näytteiden analyysitulosten mukaan havaintopisteiden vesi oli lievästi hapanta / neutraalia ja happitilanne erinomaista. Pellojärven vesi oli keskihumuksista ja Kuhajärven vähähumuksista. Ravinnepitoisuudet olivat karua / lievästi rehevää osoittavia. Pellojärven fosforipitoisuus oli rehevä. Klorofylli-a:n pitoisuus oli Kuhajärvestä lievästi rehevä ja muissa havaintopisteissä reheviä.

Juoksutuksen lisääminen Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännön perusteella

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on ilmoittanut Saimaan juoksutuksen lisäämisestä 21.8.2023 alkaen, lisäjuoksutus noin 70 m³/s kuitenkin vesitilanteen niin edellyttäessä korkeintaan viikkokeskiarvoon 800 m³/s.

Ilmoitus vesistön alituksesta

Etelä-Savon ELY-keskus on lähettänyt tiedoksi Järvi-Suomen Energian tekemät ilmoitukset sähkökaapelin asennuksesta vesialueelle (Myllykoski, Vuokalanjärvi).

Ruoppaus- ja niittoilmoitukset

- Veli Koistinen on tehnyt ruoppaus- ja niittoilmoituksen koskien Metsävalkeisenjärveä, kiinteistöllä Pekanranta RN:o 740-876-15-2, jonka edustalta rantaruovikkoa poistetaan kaivinkoneella rehevöitymisen estämiseksi. Kaivettu aines käytetään metsässä olevien kuoppien täyttämiseen.
- Aki Loikkanen / Destia on tehnyt ruoppaus- ja niittoilmoituksen koskien vedenalaista louhintaa Tappuvirran lossin etelärannan läheisyydessä, jossa louhitaan noin 310 m³ ktr. Louhe hyötykäytetään hankkeessa vesialueella RN:o 740-502-876-1. Louhintatyö alkaa syyskuussa 2023 ja se kestää kuukauden verran. Erillinen ilmoitus on tehty Pohjois-Savon ELY-keskukselle Tappuvirran pohjoispuolella olevan saman hankkeen ruoppaustyölle. Hankealueelta noin 10 km etäisyydellä sijaitsevat herkäät ympäristökohteet Linnasaari ja Joutenvesi.

MUUT ASIAT

Ilmanlaadun mittausten kuukausiraportti, heinäkuu 2023

Savonlinnan ilmanlaatua seurataan Olavinkadun varteen sijoitetulla mittausasemalla vuosina 2022 - 2023. Heinäkuussa tehtyjen mittausten mukaan ilmanlaatu oli hyvä. Pitoisuudet olivat alle ohjearvon eikä raja-arvotason ylityksiä mitattu.

Hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) huipputuntipitoisuus oli 70 µg/ m³. Toiseksi suurin ohjearvoon verrattava vuorokausiarvo oli 10 µg/ m³, joka on 14 % ohjearvosta (70 µg/ m³).

Typpidioksidin (NO₂) huipputuntipitoisuus oli 30 µg/m³. Toiseksi suurin ohjearvoon verrattava vuorokausiarvo oli 10 µg/ m³, joka on 14 % ohjearvosta (70 µg/ m³). Typpidioksidin tuntikeskiarvojen 99 %:n arvo oli 22 µg/ m³, joka on 15 % ohjearvosta (150 µg/ m³).

PM₁₀-mittausten ajallinen kattavuus oli 100% ja validiteetti 97,9%.
NO₂-mittausten ajallinen kattavuus oli 100% ja validiteetti 97,5%.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Rautiainen Matti, puh. 044 417 4685,
matti.rautiainen@savonlinna.fi

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, etteivät edellä olevat asiat anna aiheutta ottaa niitä erikseen käsiteltäviksi ja merkitä asiat tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.